

کوچینگ تحصیلی برنده ساز

طرح عیدانه ۱۴۰۳

جزوه هوش و استعداد علمی

برنده ساز

یه تیم نه؛ یه کوه پشتته!

موفقیت مجموع تلاش های کوچک و تکرار هرروز آنهاست

@barandehsaz

کوچینگ تحصیلی برنده ساز

یه تیم نه؛ یه کوه پشتته

جزوه هوش و استعداد معلمی

ماده امتحانی "هوش و استعداد معلمی" با ضریب 3، جزو دروس اختصاصی کنکور ویژه فرهنگیان می‌باشد. جنبه های شناختی و تحلیلی، با هدف سنجش توانایی های ذهنی داوطلبان همانند قدرت درک، تحلیل، استدلال و استنتاج آنها، در کنکور مبنای طرح سوال قرار می‌گیرد. سوالاتی از جنس درک مفهوم متن، استدلال بر پایه گزاره های منطقی، طبقه بندی و تحلیل متغیرها، انجام مقایسه های کمی و حل مسائل عددی، نمونه هایی از سوالات این عنوان امتحانی است.

داوطلبان دقت کنند که هدف از سوالات مربوط به این عنوان، سنجش توانایی ذهنی و طبیعی است و باید مهارت های خود را در این زمینه افزایش دهند.

جزوه حاضر، مطالب و تست هایی را جهت آشنایی بیشتر شما با این عناوین و سرفصل ها ارائه می‌دهند و تلاش شده است نحوه مواجهه با این سوالات به شما آموزش داده شود. طبیعی است که با تلاش و حل تمرین بیشتر، می‌توانید روی این مباحث تسلط کاملتری پیدا کنید.

مطالب در 4 بخش کلی ارائه می‌گردد:

- (1) درک مطلب
- (2) بخش تحلیلی
- (3) بخش کمیتی
- (4) بخش تجسمی

سوالات و تست هایی در انتهای درسنامه ها ارائه شده که به شما کمک خواهد کرد، تسلط بیشتری روی مباحث پیدا کنید.

1) درک مطلب

مقدمه

سوالات درک مطلب برای همه داوطلبان آزمون آشنا و شناخته شده است. در این سوالات، توانایی افراد در درک، تجزیه و تحلیل و کاربرد اطلاعات و مفاهیمی که در متن آمده است، موضوع طرح سوال است.

مهم این است که شما بتوانید همه این کارها را با سرعت انجام دهید. سرعت عمل کلید موفقیت شما در این نوع سوالات است. در این سوالات یک متن نسبتاً طولانی آورده شده و سپس درباره محتوای متن چند پرسش مطرح می گردد.

گام های پاسخگویی به سوالات درک مطلب

به طور کلی پاسخ به سوالات درک مطلب شامل سه گام اساسی می باشد. در هر یک از این گام ها باید اصولی را رعایت نمود. در ادامه به این اصول می پردازیم.

قدم اول: صورت سوالات را بخوانید.

پیش از خواندن متن، ابتدا سوالات مطرح شده را (بدون گزینه ها) به دقت بخوانید. در این صورت شما خواهید دانست که بر چه قسمت هایی از متن باید تأکید کنید و نیز می توانید به طرز هدفمند، متن را تحلیل کنید.

سوالات آزمون درک مطلب به دو گروه اصلی تقسیم می شوند:

1. سوالات درباره کلیات (یافتن پیام اصلی متن، ساختار متن، موضوع پاراگراف قبل و بعد متن، عنوان و یا موضوع متن، هدف

کلی نویسنده)

2. سوال درباره جزئیات (جزئیات اشاره شده در متن، مرجع ضمیر، معنی لغت، استنباط و یا نتیجه گیری)

جهت پاسخگویی به سوالات «جزئی» شما نیاز دارید که بخش هایی از متن را با دقت بخوانید. دقت کنید که پاسخ هر نوع سوال، نیاز به روش مشخصی دارد. اگر شما نتوانید به درستی تشخیص دهید که سوال از چه نوعی است، وقت خود را تلف خواهید کرد.

• سوال را ساده کنید.

گاهی اوقات طراحان، سوال را به صورت پیچیده بیان می کنند. اگر بتوانید ایده و مقصود اصلی طراح را به زبان خودتان بیان کنید و جملات دشوار را ساده کنید، تحلیل و حل سوال برایتان آسان می شود.

- زیر مطالب اصلی و جملات کلیدی متن خط بکشید.

حتماً این کار را بکنید، زیرا ممکن است زمانی که گزینه های هر سوال را می خوانید، احساس کنید باید یکبار دیگر متن را بخوانید تا قادر باشید گزینه صحیح را انتخاب کنید. در این صورت اگر زیر مطالب اصلی و جملات کلیدی خط کشیده باشید، وقت کمتری برای مطالعه مجدد متن نیاز خواهید داشت.

قدم دوم: متن را دقیق و تحلیلی بخوانید.

متن را به دقت و کامل بخوانید. در این مرحله، از خواندن سطحی متن (خواندن فقط به منظور تمام کردن متن) خودداری کنید. وقتی متن را سطحی می خوانید در پاسخ به سوالات دچار مشکل می شوید و مجبورید متن را دو بار یا بیشتر مطالعه کنید. برای صرفه جویی در زمان، متن را همان بار اول با دقت و ذهن فعال بخوانید.

- هنگام مرور متن را با انگشت اشاره خود خط ببرید.

این کار در تمرکز ذهن و سرعت عمل شما تأثیر زیادی دارد. دقت کنید توجه بیش از حد به جزئیات، شما را از مسیر کلی متن غافل نکند.

- تمرکز بر روی خواسته سوالات

با توجه به اینکه در قدم اول صورت سوالات را خوانده اید، هنگام مطالعه متن، بر روی قسمت هایی از متن تأکید کنید که صورت سوالات درباره آنها می باشد.

قدم سوم: پاسخ به سوالات

در پاسخگویی به سوالات به نکات زیر توجه کنید:

1. مفروضات شخصی، ممنوع!

در برخی سوالات، طراح سعی می کند سوال را طوری طرح کند که با پیش زمینه های ذهنی خواننده انطباق نداشته باشد. در این صورت امکان بروز اشتباه زیاد است. تنها راه جلوگیری از اشتباه این است که پیش داوری نکنید. سپس باید عادت کنید که در هر سوال نظرات، تجربیات و مصداق های خود را در مورد متن سوال فراموش کنید.

2. ابتدا گزینه های نامربوط را حذف کنید.

قبل از انتخاب گزینه صحیح، بهتر است گزینه های نادرست را پیدا و حذف کنید. در پاسخگویی عجله نکنید و همه گزینه ها را بررسی کنید، ممکن است گزینه ای درست تر باشد.

3. گزینه ای که عیناً بخشی از متن را تکرار می کند، به احتمال زیاد نادرست است.

به طور کلی هر گزینه ای که عیناً در متن آمده یا گویای نکته ای درست باشد، لزوماً جواب صحیح نیست.

4. وقت را از دست ندهید.

برخی از سوالات وقت گیر هستند و شما را خسته می کنند. اگر دیدید در پاسخگویی به سوالات به مشکل برخوردید و زمان زیادی از دست داده اید، آن سوال را رها کنید تا در پایان آزمون، اگر وقت اضافه داشتید، به آن بپردازید.

حال به بررسی انواع مختلف سوالات مطرح شده در بخش درک مطلب می پردازیم:

الف) یافتن پیام اصلی متن

نکته 1: در این سوالات معمولاً پیام اصلی متن در یکی از بخش های زیر قرار دارد:

الف) جمله اول متن ب) جمله آخر متن ج) پیام اصلی متن پس از رد چند نظر و ایده که گاهی نویسنده ابتدا یک یا چند دیدگاه را بیان می کند و سپس با عباراتی نظیر «ولی»، «اما»، «با وجود این» و آنها را رد می کند. د) در متن های چند پاراگرافی، با توجه به اینکه هر پاراگراف نتیجه مستقل خود را دارد، پیش بینی دقیق محل پیام اصلی متن ممکن نیست.

ب) نتیجه گیری ضمنی و استنباط درست از متن

این سوالات به ایده هایی که به صورت صریح بیان نشده اند، اما نویسنده آنها را به صورت ضمنی مد نظر داشته توجه دارند. در این سوالات خواننده باید با کمک اطلاعات متن، در مورد یک موضوع خاص و جزئی تر استدلال کند. البته دقت کنید که ممکن است

پاسخ این گونه سوالات در داخل متن موجود نباشد. البته دقت کنید که در این سوالات نیز هرگز به معانی و مفاهیم خارج از متن نیازی نیست، بلکه باید از اطلاعاتی که نویسنده به شکل مستقیم یا غیر مستقیم در متن بیان کرده به درستی استدلال کرد.

وقتی متنی را می خوانید، باید هم به آنچه نویسنده علناً می گوید توجه کنید و هم به معانی ظریفی که در پس کلمات او وجود دارد. پس برای پاسخگویی به این نوع سوالات، شما باید:

1. به طور منطقی، نظر نویسنده را یک گام فراتر از معانی ظاهری دریابید.

2. تعبیری جایگزین برای آنچه نویسنده بیان کرده است، بیابید.

3. معنی اصلی و واقعی یک لغت یا عبارت را تشخیص دهید.

ج) سوال راجع به جزئیات اشاره شده در متن

برخی از سوالات، جزئیات خاص یک موضوع را مورد سوال قرار می دهند. در این گونه سوالات باید به کلمه کلیدی توجه و پس از یافتن خود آن یا معادلش در متن، پاسخ سوال را پیدا کنید. در اکثر موارد، جمله ای که در متن داده شده است بازگویی صورت سوال است. این سوالات توانایی شما را در تفکیک جزئیاتی که در متن به صورت صریح یا به صورت ضمنی آمده اند را ارزیابی میکنند. سوالات ممکن است درباره یکی از موارد زیر باشد:

1. واقعیاتی که در متن بیان شده اند.

2. دلایل و مستندات که نویسنده برای حمایت از دیدگاه خود ارائه کرده است.

3. جزئیات توصیفی که برای تعمق در متن یا پشتیبانی از آن استفاده شده اند.

در حالی که سوالات درباره پیام اصلی متن از شما نتیجه متن را به عنوان یک کل می خواهند، این سوالات در مورد معنی یک جمله یا پاراگراف خاص که بخشی از مفهوم کل متن است می باشد.

سوالاتی درباره جزئیات اشاره نشد و در متن: در برخی تست ها راجع به اطلاعاتی که در متن گفته نشده یا صحیح نمی باشد سوال می شود. برای پاسخ دادن به این سوالات باید متن را خواند و مواردی که در متن مورد اشاره قرار گرفته علامت زد، آن گاه مواردی که گفته نشده یا درست نمی باشد را تشخیص داد.

د) یافتن ساختار منطقی متن

بعضی از پرسش های بخش درک مطلب، نوع پاراگراف را مورد اشاره قرار می دهند. مهم ترین انواع پاراگراف عبارتند از:

1. تعریف: پاراگراف هایی که تعریفی از یک پدیده ارائه می کنند.

2. نظر: این پاراگراف ها بیانگر عقیده و نظر یک فرد هستند.

3. مقایسه: در این پاراگراف ها شاهد مقایسه دو موضوع یا نظر با هم از نظر مشترکاتشان هستیم.

4. اختلافات: در این پاراگراف ها شاهد بیان تضادها و تفاوت های دو چیز یا دو دیدگاه مختلف هستیم.

این سوالات از شما می خواهند سازماندهی و منطق متن را تحلیل و ارزیابی کنید. این سوالات نه تنها توانایی شما را در درک یک متن، بلکه در ارزیابی منطقی آن نیز می سنجند.

ه) یافتن هدف کلی نویسنده

این نوع سوالات مشابه سوالات نتیجه گیری ضمنی و استنباط درست از متن است.

و) یافتن موضوع قبل یا بعد از متن

برای شناختن اطلاعاتی که ممکن است قبل یا بعد از متن بیاید، به موارد زیر دقت کنید:

1. توجه به اولین و آخرین جمله متن: عبارت مورد نظر باید بتواند به طور منطقی در امتداد اولین یا آخرین جمله متن قرار گیرد.

2. کلمات ترتیبی: اگر پاراگراف ها با کلمات ترتیبی (مثل اولاً، ثانیاً و ...) شروع شده باشند، می توان نوع پاراگراف قبلی یا بعدی را تشخیص داد.

3. جمله راهنما: معمولاً نویسنده از آنچه در ادامه متن خواهد آمد تصویری ارائه می دهد.

«چند نکته در مورد سوالات درک مطلب»

نکته 1: عمده مطالب سهم هر پاراگراف در جملات ابتدایی یا انتهای آن بیان شده است. لذا با مطالعه جملات اول و آخر هر پاراگراف می توانید منظور اصلی نویسنده را درک کنید.

نکته 2: ممکن است پاسخگویی به برخی سوالات پرسیده شده درباره جزئیات زمان بر باشد و شما تصمیم بگیرید که با توجه به محدودیت زمان آزمون به آن پاسخ ندهید و به جای آن به بررسی سایر سوالات بپردازید.

تذکر: پیشنهاد می کنیم با متنوع خواندن و حل کردن درک مطلب های طولانی دامنه تمرکز خود را بالا ببرید.